

begrippenlijstje

code-switching

Het overgaan op de andere taal op het niveau van een zinsdeel, voor een hele zin of voor een deel van de conversatie.

conjunctief

Verbindingswoord tussen zinsdelen.

diglossie

Een stabiele situatie van taalcontact, waarbij talen naast elkaar voorkomen die verschillende functies vervullen. Zo kan de ene taal functies hebben in het culturele en/of officiële leven, terwijl de andere taal vooral in informeel contact wordt gebruikt.

diminutief

Verkleinwoord.

interferentie

Van interferentie is sprake als kenmerken van de eerste taal worden overgedragen naar de tweede taal die die kenmerken niet bezit. Een voorbeeld is de uitspraak van de 's' door Marokkaanse kinderen als 'sj' omdat in de moedertaal twee vormen voorkomen.

linguïstische infrastructuur

Het geheel van voorzieningen en omstandigheden waaronder talen van een gemeenschap functioneren. Tot voorzieningen behoren onder meer faciliteiten voor onder andere media, bibliotheken, verenigingsleven. Tot omstandigheden worden onder andere gerekend het aantal leden van een taalgemeenschap in een gebied, de houding ten opzichte van de taal, het al dan niet voorhanden zijn van een schriftelijke weergave.

metalinguïstisch bewustzijn

Het vermogen om taalstructuur en taalgebruik tot object van aandacht te maken en te analyseren.

moedertaalklas

De ACLO-M heeft deze term gebruikt voor een onderwijsmodel waarin allochtone kinderen de mogelijkheid krijgen om de moedertaal te onderhouden. De kinderen krijgen in naar taalachtergrond homogene groepen les in de moedertaal, het Nederlands en in activiteiten waarin de integratie van groepen centraal staat. Alle talen hebben een gelijkwaardige positie.

monitoring

Het luisteren naar en controleren van vorm en inhoud van wat je zegt tijdens het spreken.

morfologische aspecten

Alles wat betrekking heeft op de structuur van woorden: verbuigingen en vervoegingen, samenstellingen en afleidingen door voor- en achtervoegsels.

onderhoud/behoudsmodel

Een model waarbij organisatie en inhoud van yet (taal)onderwijs zo zijn ingericht, dat tweetaligheid van kinderen kan worden nagestreefd.

opvangmodel

De organisatie en inhoud van het (taal)onderwijs zijn zo ingericht, dat door opvang in de moedertaal een 'cultuurshock' en discontinuïteit in het leren worden vermeden, waardoor de overgang naar het reguliere onderwijs beter verloopt.

pidginisatie

Men spreekt van een pidgin als mensen een nieuwe taal ontwikkelen voor communicatie die beperkt blijft tot onderwerpen die in het contact van belang zijn. Belangrijkste kenmerk van die taal is vereenvoudiging. Als een pidgin moedertaalsprekers krijgt wordt deze taal een Creolentaal.

pragmatisch

Pragmatische aspecten van een taal hebben te maken met de context en situatie die mede de betekenis van een uiting bepalen. Het gaat om regels voor het gebruik van taal in communicatie, niet zozeer om regels van het grammaticale systeem.

taalmaintenance

Het blijvend gebruiken én ontwikkelen van een moedertaal.

taalonderhoud

In een omgeving waar die taal meestal beperktere functies heeft.

taaltransitie/transitioneel

Het tijdelijk gebruiken van de moedertaal als middel om een tweede taal te onderwijzen.

transfer

Het overbrengen van verworven vaardigheden in de ene taal naar de verwerving ervan in de andere taal.